

Sajtóközlemény a faktoring forgalom 2012. évi alakulásáról és az ágazat 10 éves fejlődéséről

(Magyar Faktoring Szövetség)

A hazai kereskedelmi faktoring megjelenése a rendszerváltás kezdetére tehető, de ágazattá izmosodása és a szakmát művelők intézményes összefogása 2003-ban kezdődött a MFSZ megalakulásával. Az alapító tíz tag a fiatal szakma fejlődésének elősegítése érdekében a következő célokra fókuszált: a kormányzati szervek megnyerése a gazdaságpolitikai célokkal egybehangzó ösztönzési programok létrehozására, a konszolidált fejlődés hátterét biztosító üzleti, jogszabályi, számviteli háttér kialakításának előmozdítására, és a kereskedelmi faktoring népszerűsítésére.

Az elmúlt évtizedben az MFSZ számos, a törekvésekkel egybehangzó eredményt ért el. A faktoring jelentős finanszírozási termékké vált a pénzügyi szektorban, polgárjogot nyert a gazdaságpolitika irányítók gondolkodásában és - ami a legfontosabb – nagyságrendekkel nőtt a faktoring ismertsége és népszerűsége a vállalkozások, elsősorban a KKV-k körében. Sikerült tisztázni számos jogi kérdést, mint például a faktorált követelések illetve a faktoring szolgáltatások áfa kötelezettségét, a faktorok helyzetét a felszámolási folyamatban. A Szövetség számos a szakmát érintő jogszabályt véleményezett, részt vett a körbetartozások felszámolására kezdeményezett intézkedéscsomagok kidolgozásában. 2004 és 2007 közötti években a KKV-k fejlődését sikeresen előmozdító kamattámogatásos faktoring konstrukciókat sikerült életre hívni, és a KKV szektor finanszírozáshoz jutását segítette, hogy a faktoring konstrukciókra is kiterjedhetett a Garantiqa Zrt. garanciája.

A Szövetség hasznosságát és eredményességét mutatja, hogy a tagok száma közel két és félszeresére nőtt. Ma a Magyar Faktoring Szövetség tagsága - független faktorcégek, bankok és banki faktorok- a szakma szereplőinek meghatározó részét (forgalomarányosan mintegy 85-90 %-át) egyesíti. A tartós összefogás meghatározó szerepet játszott abban, hogy az elmúlt tíz évben a faktoring jelentős szerephez jutott a nem lakossági értékesítést végző vállalkozások életében, rövidlejáratú hitelezésükben és mérhető módon hozzásegítette a KKV-szektor versenyképes szereplőit a válság túléléséhez.

A magyarországi faktoring 10 éves fejlődése¹

Az elmúlt évtizedben a Szövetség tagvállalatai által finanszírozott követelések értéke több mint négyszeresére emelkedett és 2012-ben 862 milliárd forintot tett ki. Ezzel a faktorok kb. 110 milliárd forint tartós forgóeszköz finanszírozáshoz juttatják a vállalkozásokat. Különösen jelentős volumen ez akkor, amikor a banki forgóeszköz hitelezés egyre több nehézségbe ütközik. A faktoring finanszírozás részaránya évről évre nőtt és jelenleg már eléri a teljes éven belüli forgóeszköz hitelezés a 13-15%-át.

A hazai fejlődés nemzetközi összehasonlításban is kedvező: A világ teljes faktoring forgalma ebben az időszakban 2,8-szorosára, Európáé pedig 2,2 –szeresére bővült. Sajnos a gyorsabb dinamika ellenére is rendkívül kicsi maradt a részesedésünk a világ, de a közép-kelet-európai régió országok faktoring forgalmában is. Kelet-Európa (Oroszország nélkül) az európai piacból 2002-ben mindössze 1 %-kal, az időszak végére viszont 5%-kal részesedett. Magyarország faktoring forgalma az időszak kezdetén a

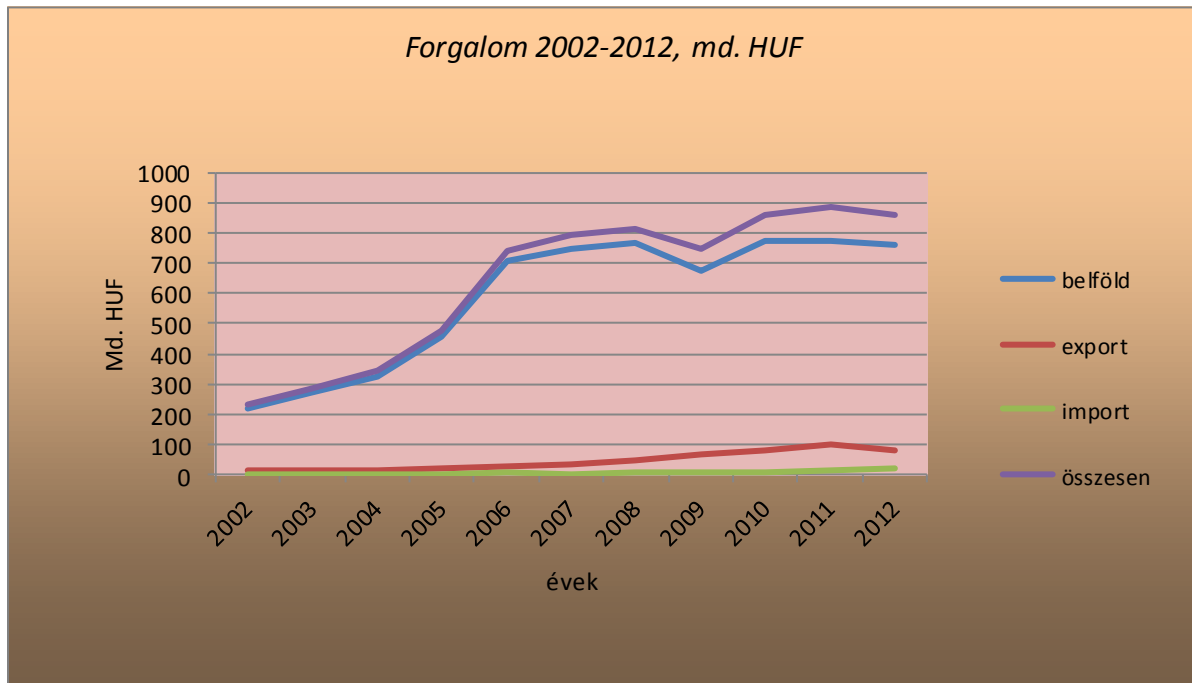
---

¹ Adatok forrása: MFSZ statisztika 2002-2012

kelet-európai piacnak 8 %-át tette ki. A világ és a környező országok forgalmának növekedése a válság időszakában is dinamikus maradt, ezért az időszak végére ez az arány sajnos 7 %-ra csökkent.

Hazai viszonylatban a mögöttünk álló 10 év fejlődése két, a gazdasági és pénzügyi válság előtti és utáni szakaszra osztható.

A faktoring rendkívül lendületes növekedése az évtized első felében volt jellemző. Ebben a periódusban az éves növekedés esetenként az 50%-ot is meghaladta. Dinamikusan nőtt mind az ügyfélszám, mind a faktoring szolgáltatók száma.

A válság kedvezőtlenül érintette a az ügyfeleket – főleg a faktorok döntő többségét kitevő KKV szektort – és ezen keresztül a faktoringot is. A válság hatására a faktoring piac növekedése lelassult, de a lassulás kisebb mértékű, mint más finanszírozási formák esetében, ezért a faktoring jelentősége relatíve tovább nőtt. Bár a refinanszírozás megnehezülése miatt számos kisebb faktorcég is kivonult a piacról, újabb szereplők – banki és magáncégek egyaránt – jelentek meg. Talán a faktoring maradt az egyetlen finanszírozási terület, ahol a verseny éles maradt, az árak nem nőttek, nemritkán olcsóbbá váltak a klasszikus hitelezés költségeitől is. Jelentős eredmény, hogy a szolgáltatások színvonala óriásit fejlődött a 10 évvel ezelőtti helyzethez képest. Bár a válság ezen a területen is hozott kisebb megtorpanást, a termékek választéka lényegesen kibővült, nőtt a szolgáltatások transzparenciája, a finanszírozás gyorsabb lett, az adminisztráció csökkent, a legtöbb szolgáltató rendelkezik valamilyen elektronikus (e-faktoring) eléréssel is.

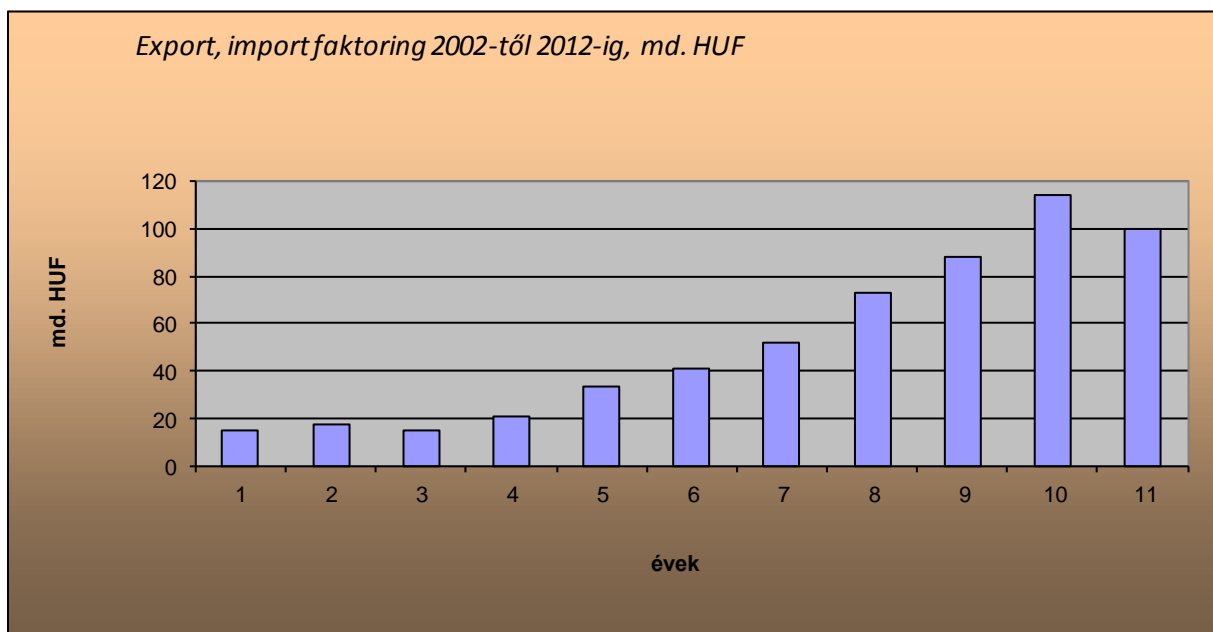
A magyar faktoring piac 2012. évi alakulása

2012-ben a faktoring piac alakulása sok tekintetben hasonlóan alakult, mint 2011-ben. A faktoring statisztikai görbék a GDP alakulását leíró grafikonok görbéihez igazodtak. Az év optimizmusra okot

adó növekedéssel indult, amely az év folyamán folyamatos lassult, sőt az év végére a forgalom visszaesése volt tapasztalható.

A faktorált követelések éves mennyisége 2012-ban 3%-kal maradt alatta az előző évnek. A forgalom csökkenése elsősorban a korábbi években dinamikus növekedést mutató export faktoring 15%-os visszaesésének számlájára írható. A belföldi és import faktoring forgalom volumene az előző év szintjén stagnált.

10 éves összehasonlításban az export és import faktoring is látványos fejlődést ért el. 2003-ban a nemzetközi faktoring részesedése a teljes magyar faktoring forgalomból mindössze 6%-ot tett ki, míg 2012-ben – a csökkenés ellenére - 13%-ot képviselt, azaz a növekedés közel tízszeres, és ma már kissé felette van a nemzetközi átlagnak is (10%). Mindez jól illusztrálja, hogy a faktoring milyen hatékonyan képes támogatni a KKV szektor exportképességének növekedését.

A forgalom csökkenése a finanszírozási volumen csökkenésével járt együtt. Az év végi finanszírozási állomány 11 milliárd Ft-tal, mintegy 10%-kal elmaradt a 2011-es évtől.

Az ügyfélkör alakulása²

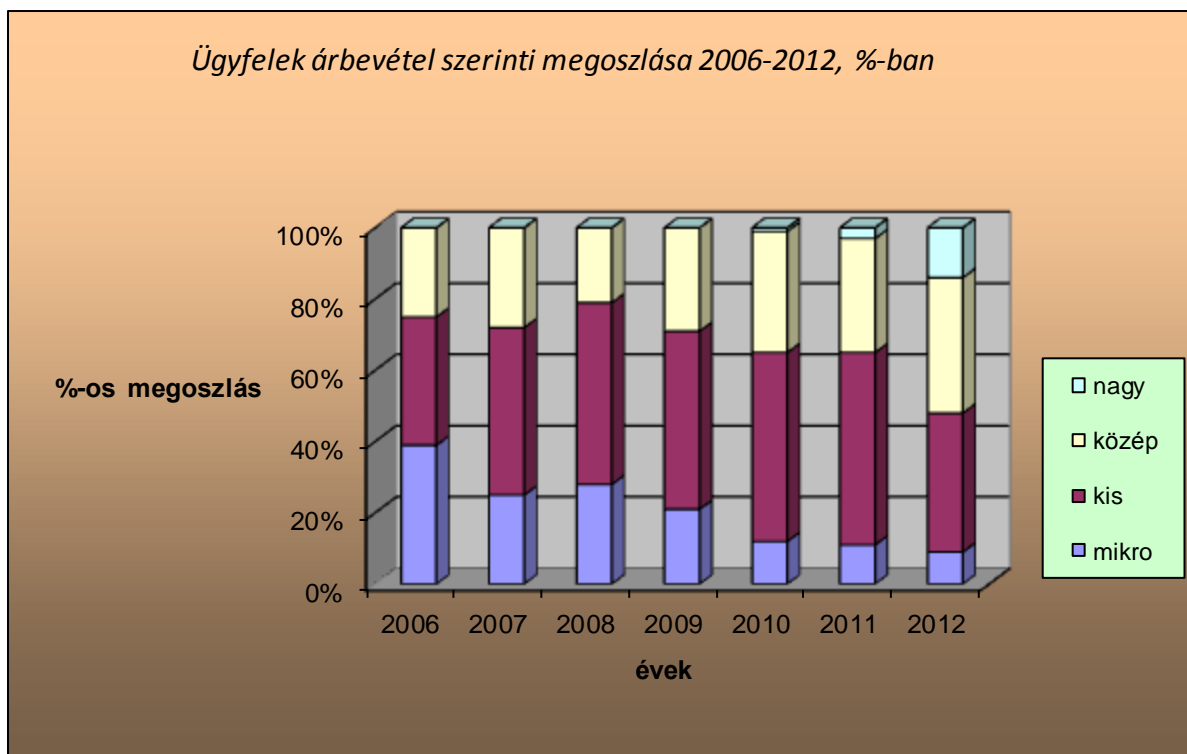
A pénzügyi faktoring természetes ügyfélköre szerte a világban az olyan mikro, kis és középvállalkozás, amelyek piacképes termékekkel, de jellemzően alacsony tőkésítettséggel rendelkeznek. Működésük és piaci terjeszkedésük záloga, hogy vevőik számára képesek legyenek kedvező fizetési határidőt adni. Ennek finanszírozására a legkedvezőbb megoldást a hitelbiztosítékok nélkül igénybe vehető és a követelések behajtásában is számos előnyt biztosító faktoring biztosítja. A nemzetközi trendeknek megfelelően hazánkban is a mikro, kis- és középvállalati körből kerül ki a faktoring ügyfelek meghatározó része.

² A MFSZ 2006 óta rendelkezik ügyfelek szerint bontott forgalmi statisztikával.

A válságot megelőző években a nagyvállalati ügyfélkör a teljes forgalom elenyésző hányadát képviselte, míg a mikro és kisvállalkozók aránya a 70%-ot is meghaladta.

A gazdasági válság leginkább a mikro és kisvállalkozói kör számára járt pusztító hatással, amely drámai változásokat idézett elő a factoring ügyfélkör alakulásában is. A mikro vállalkozások aránya a korábbi 40%-os szintről 9%-ra zuhant vissza, és bár a csökkenés üteme lelassult, a tendencia 2012-ben is folytatódott. Az előző évekhez képest a kisvállalkozások aránya is jelentősen, 54%-ról 39%-ra csökkent. Nemzetgazdasági szempontból rendkívül hátrányos, hogy részesedésük a mikro vállalkozásokkal együtt immár 50% alá süllyedt. A változások mintegy 1700 piacképes vállalkozás finanszírozási lehetőségének megszűnését jelenti, amelyek a rossz piaci helyzet, az emelkedő finanszírozási költségek miatt az önfinanszírozási lehetőségekre korlátozódó üzemméretre zsugorodtak vagy végképp megszüntették tevékenységüket.

Jelentősen nőtt viszont a factoringot igénybe vevő középvállalkozások száma, ami részben annak következménye, hogy a csökkenő bevételek és a leértékelődő fedezetek miatt nem jutnak megfelelő mennyiségű hitelhez. A nehéz piaci helyzet által megkövetelt racionalizálás átértékelte a factoring megítélését a nagyvállalati körben is, akik a finanszírozásukat a factoring irányába diverzifikálják. A nagyvállalatokkal lebonyolított forgalom az elmúlt években dinamikusán nőtt és ma már a forgalom közel 20%-át képviselik. Az ügyfélkör átalakulása ellenére továbbra is elmondható, hogy a factoring a nemzetgazdaság stabilitása és a foglalkoztatottság szempontjából stratégiai fontosságú mikro és KKV szektor speciális finanszírozási és vállalkozástámogató technikája, a forgalom több mint 80%-a továbbra is ebből az ügyfélkörből realizálódik.

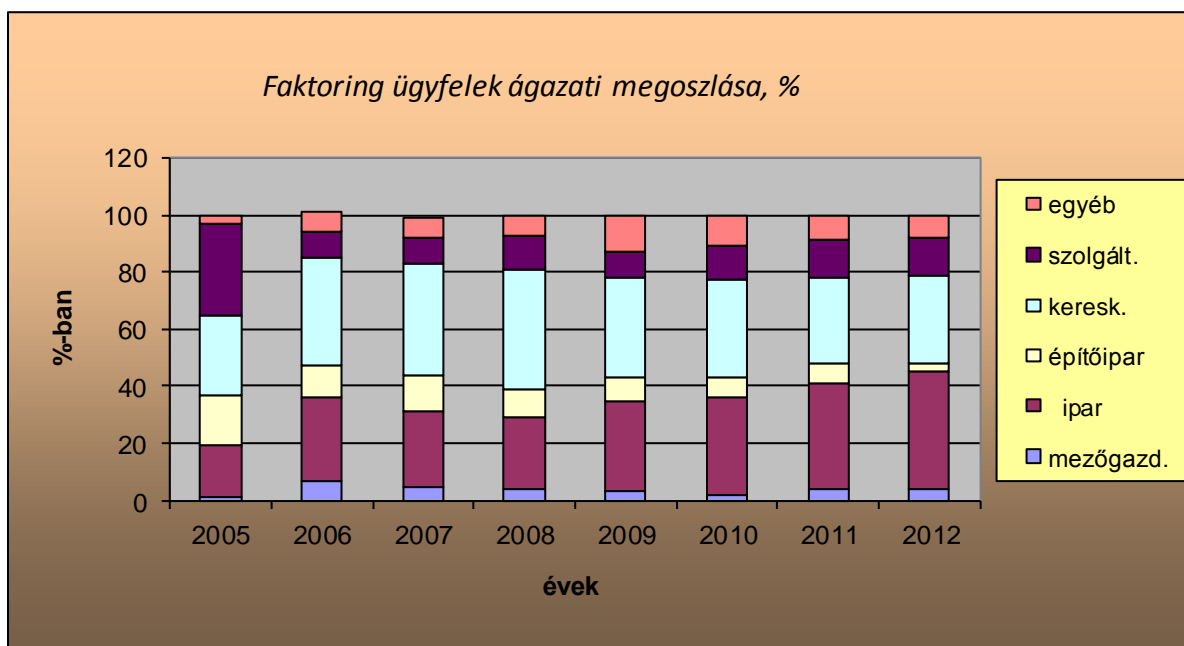
Ágazati megoszlás³

³ A MFSZ 2005 óta rendelkezik ágazati bontású forgalmi statisztikával.

A faktorált követelések ágazati megoszlásának változása is követi az ágazatok nemzetgazdasági arányainak változását.

Míg az időszak közepén a kereskedelemben tevékenykedő cégek alkották a faktoring ügyfélkör derékhatát (mintegy 40 %-os részesedéssel), addig napjainkban az ipar vette át ezt a szerepet. Tavaly az ipari ügyfelek részesedése már elérte a 41 %-ot, a kereskedelemé pedig 31 % volt. A szolgáltatók részesedése 13 % körül stagnál.

Az építőipar, mint a válság által leginkább sújtott tevékenység, folyamatosan zsugorodik faktoring szolgáltatás igénybevételében, és tavalyi részesedése 3 %-os mélypontra süllyedt. Az építőipari vállalkozások alacsony arányát a faktoring igénybevételében nemcsak az ágazatot jellemző válság okozza, hanem a pénzügyi kockázat növekedése és a közismert szabályozási disszonanciák is. Ez azért is nagyon sajnálatos, mert a **körbetartozások visszaszorításában** – ami erre az ágazatra meghatározó módon jellemző - a faktoring jelentős szerepet tudott volna vállalni, ha ezt jogszabály módosítással a kormányzati partnerek segítették volna. A körbetartozások természetesen nemcsak az építőipart sújtják, hanem olyan ágazatokat is, amelyeket korábban válságállónak bizonyultak. Lényegében általános jelenséggé vált az alacsony tőkeellátottság.

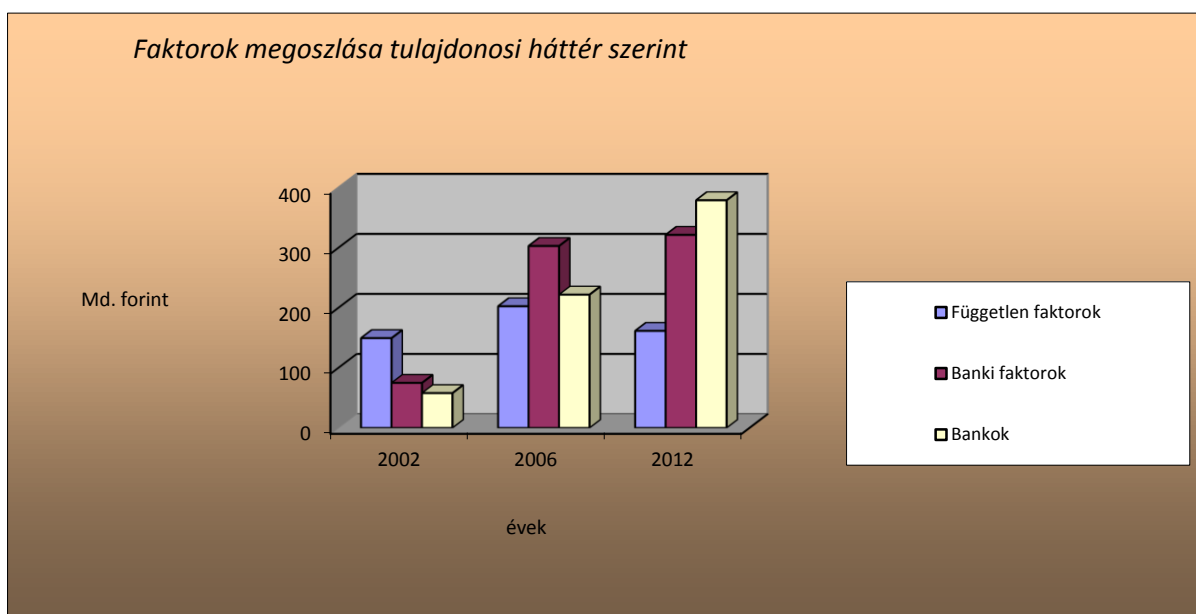
Faktoring iparági sajátosságok

Az elhúzódó válság, és a magyar gazdaság rossz állapota sajátos módon csapódik le a faktoring szakma területén. Míg korábban az állammal, önkormányzatokkal, ezek vállalataival szembeni követelések kockázata vitán felül állt, ezek a követelések mára a legmagasabb kockázatokat képviselik. A fizetési határidők is ezen a területen hosszabbodtak, míg a versenypiacon a vállalatok közötti fizetési határidő csökkenő tendenciájú. A faktorok által „mért” átlagos fizetési időszak a számla kibocsátását követően mintegy 58 nap.

A visszkeresetes – tehát a követelést átruházó cég visszavásárlási kötelezettségét kikötő – faktoring aránya a 2011. évi 64%-ról 69 %-ra nőtt, amely a piaci kockázatok változatlanul magas szintjének a következménye.

2012-ben a faktoring szolgáltatók körében is jelentős változásokat eredményeztek. A független, azaz magántulajdoni háttérű faktorcégek száma és a forgalomból képviselt aránya tovább csökkent. Az általuk bonyolított forgalom – bár voltak jobb évek is – ma alig haladja meg a 10 évvel ezelőttit. Ennek ellenére több olyan privát faktorcég van, amely a nehéz piaci helyzetben is sikeresen tevékenykedik.

A banki tulajdonú faktorcégek száma a bankba való beolvadások révén csökkent, így a faktoring forgalom nagyobb részét immár a bankok bonyolítják.

Célok, törekvések

Az utóbbi években a Magyar Faktoring Szövetség számára – vélhetően a többi szakmai szervezethez hasonlóan – megnehezültek a hatósági egyeztetés feltételei. A gazdasági válság és mikro és kisvállalkozói szektor lemorzsolódásának megállítására kidolgozott szövetségi javaslatoknak már a célba juttatása sem volt egyszerű, de rosszabb, hogy javaslataink nem találtak meghallgatásra. Mindez csak erősíti a Szövetség azon szándékát, hogy tovább keresse azokat a lehetőségeket, amelyekkel segíteni tudja a nemzetgazdaság stratégiai céljainak a megvalósulását. A magyar faktoring piac eddigi 10 éve, és a nemzetközi példák is messzemenően azt igazolják, hogy a faktoringnak markáns szerep juthat a gazdasági növekedéshez való hozzájárulásban, a KKV szektor növekedésében, a válság túlélésében. Egy 2011-es GE által összeállított tanulmány Európa négy vezető gazdaságának (Németország, Franciaország, Anglia és Olaszország) elemzésén keresztül arra mutatott rá, hogy faktoringot igénybe vevő vállalkozói kör az átlagosnál nagyobb mértékben járul hozzá ezen országok GDP növekedéséhez és a foglalkoztatottak számának bővüléséhez.

A hazai vállalkozási környezet akkor tudná ezt a növekedési potenciált realizálni, ha az állam ehhez segítő kezet nyújt. Hiszen míg pl. Németországban a faktoring forgalom a GDP 7%-át is meghaladja, addig Magyarországon ez az arány 3% alatt van. A GDP növelésén, a munkahelyek megtartásán, illetve bővítésén túlmenően a faktoring segíti a belföldi és export versenyképességének a javítását, a fekete illetve szürkegazdaság kifehérítését, a lánctartozások mérséklését. A faktoring nagyban hozzájárul a vállalkozások üzleti kultúrájának fejlődéséhez, ami szintén erőteljes hozzájárulás a nemzetgazdaság biztonságos működéséhez.

Ebből a meggyőződésből kiindulva a Szövetség törekvése az, hogy a faktoring finanszírozás jogi környezete segítse elő az igénybe vevő ügyfelek és a szolgáltatást nyújtók biztonságát, tükrözze a hazai és nemzetközi gyakorlatot, legyen egyértelmű, átfogó és transzparens, azaz segítse az ágazat fejlődését.

1. Az idén elfogadott és 2014-től alkalmazandó új Ptk.-ban önálló fejezetet kapott a faktoring, amely jó esélyt kínált ennek az iparágak a korszerű szabályozására. A Szövetség intenzív munkát folytatott a szakmai szempontok megismertetésére. A megvalósult néhány mondatos szabályozás azonban semmilyen módon nem segíti a faktorok és a szolgáltatást igénybe vevők jobb együttműködését, sőt kérdések sokaságát veti fel. A MFSZ keresni fogja annak lehetőségét, hogy olyan kompromisszumos megoldás szülessen, amely lehetővé teszi az eltérő felfogások összeillesztését, és nem zavarja meg a faktoring tevékenység további fejlődését.
2. Az elhúzódó válság a gazdaság alapját képező, és a legjelentősebb foglalkoztatást biztosító mikro-, és KKV szektort érinti a legnagyobb mértékben. Ahogy a statisztikai adatok is bizonyítják, a mikro-, és kisvállalkozások drámai módon szorulnak ki a finanszírozási lehetőségekből. Meggyőződésünk, hogy egy kedvezményes finanszírozási kondíciókkal támogatott faktoring program hatékony segítséget jelentene a KKV szektor erősítésére irányuló gazdaságpolitikai törekvések számára. Bár a témában 2012 elején reményteljes párbeszéd indult az illetékes állami hatóságokkal, de a visszajelzések szerint legkorábban 2014-ben lehet a program kialakítására, működtetésére számítani.

Budapest, 2013-04-15